

ISSN (E): 2181-4570

OLIV HARBIY TA'LIM MUASSASALARIDA O'QUV JARAYONINING SIFATINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Xabibulla Bekpulatov Baxridinovich

O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari Akademiyasi Xorijiy harbiy
kadrlarni tayyorlash maxsus fakulteti bochlig'i

+998938482135

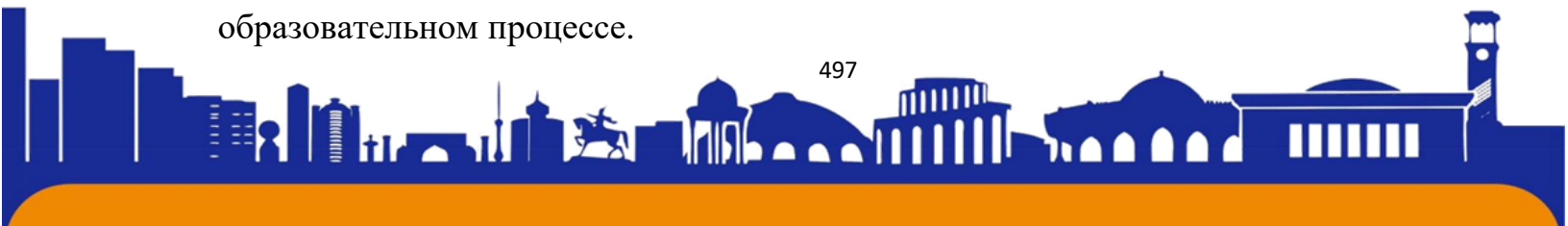
Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy harbiy ta'lim muassasalarida o'quv jarayoni sifatini oshirish uchun zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'rib chiqiladi. Maqolada axborot texnologiyalarining o'qitish va o'qitishga ta'siri, shuningdek ulardan foydalanish bilan bog'liq foyda va muammolar ko'rib chiqiladi. Maqolada, shuningdek, ta'lim jarayonida texnologiyaning samaradorligini oshirish bo'yicha takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy axborot texnologiyalari, o'quv jarayoni, oliy harbiy ta'lim muassasalari, o'qitish va o'qitish, afzalliklari, muammolari, samaradorligi.

Annotation: This article explores the use of modern information technologies to enhance the quality of the educational process in higher military educational institutions. The article examines the impact of information technologies on teaching and learning, as well as the benefits and challenges associated with their use. The article also provides suggestions for improving the effectiveness of technology in the educational process.

Keywords: modern information technologies, educational process, higher military educational institutions, teaching and learning, benefits, challenges, effectiveness.

Аннотация: В данной статье исследуется использование современных информационных технологий для повышения качества учебного процесса в высших военных учебных заведениях. В статье рассматривается влияние информационных технологий на преподавание и усвоение знаний, а также преимущества и проблемы, связанные с их использованием. В статье также даются предложения по повышению эффективности применения технологий в образовательном процессе.

Ключевые слова: современные информационные технологии, образовательный процесс, высшие военные учебные заведения, преподавание и обучаемость, преимущества, проблемы, эффективность.

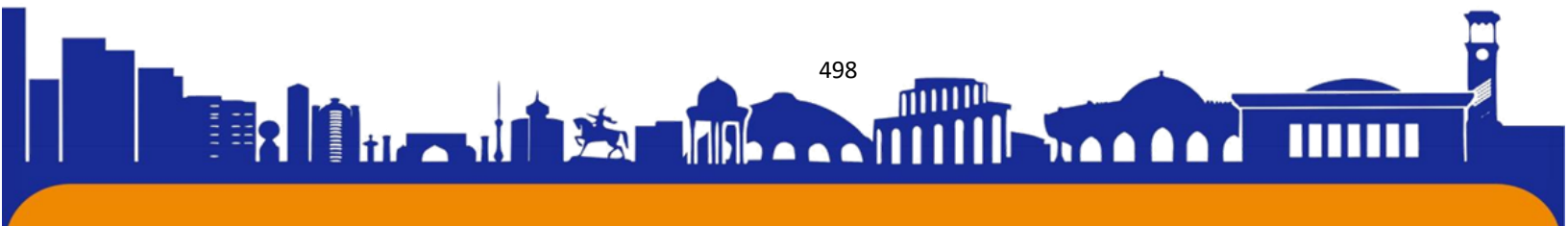
So‘nggi yillarda oliy ta‘limda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda va bu tendentsiya ayniqsa harbiy ta‘lim muassasalari uchun dolzarbdir. Zamonaviy harbiy operatsiyalarning tobora murakkablashib borishi bilan harbiy xizmatchilar eng yaxshi ta‘lim va tarbiya olishlari zarur. Zamonaviy axborot texnologiyalari o‘qitish uchun yangi vositalar va manbalarni taqdim etish orqali o‘quv jarayoni sifatini oshirishga yordam beradi. Ushbu maqolada oliy harbiy ta‘lim muassasalarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishning mumkin bo‘lgan afzalliklari va muammolari ko‘rib chiqiladi.

Ushbu maqolada qo‘llanilgan usullar oliy harbiy ta‘lim muassasalarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish bo‘yicha mavjud adabiyotlarni ko‘rib chiqish va harbiy ta‘lim muassasalari professor-o‘qituvchilari, tinglovchi va kursantlari bilan suhbatlarni o‘z ichiga oladi. Adabiyotlarni ko‘rib chiqish texnologiyaning o‘qitishga ta‘siri, shuningdek, undan foydalanish bilan bog‘liq foyda va muammolarga qaratilgan. Suhbatlar o‘quv jarayoniga texnologiyalarni joriy etishning amaliy jihatlari to‘g‘risida tushuncha beradi.

Oliy harbiy ta‘lim muassasalarida o‘quv jarayoni sifatini oshirish bir qator strategiya va harakatlarni talab qiladigan murakkab ish bo‘lishi mumkin. Harbiy muassasalarda ta‘lim sifatini oshirish uchun qanday umumiy qadamlar qo‘yilishi mumkin:

1. Aniq va keng qamrovli ta‘lim strategiyasini ishlab chiqish: muassasa o‘zining ta‘lim maqsadlari, vazifalari va ustuvor yo‘nalishlarini belgilaydigan aniq va keng qamrovli ta‘lim strategiyasini ishlab chiqishi kerak. Ushbu strategiya OHTMning umumiy vazifasi va maqsadlariga mos kelishi kerak.

2. Malakali professor-o‘qituvchilarni yollash: muassasa o‘z sohalarida bilimdon va tajribali malakali o‘qituvchilarni jalb qilishi va yollashi kerak. Buni raqobatbardosh

ish haqi va imtiyozlarni taklif qilish, kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini ta'minlash va ijobiy ish muhitini yaratish orqali amalga oshirish mumkin¹.

3. Zamonaviy o'quv resurslari bilan ta'minlash: OHTMni zamonaviy darsliklar, o'qitish texnologiyalari va o'quv dasturlari kabi zamonaviy o'quv o' resurslarini taqdim etishi kerak. OHTM, shuningdek, ob'ektlarning yaxshi ta'mirlanishi va zamonaviy uskunalar bilan jihozlanishini ta'minlashi kerak.

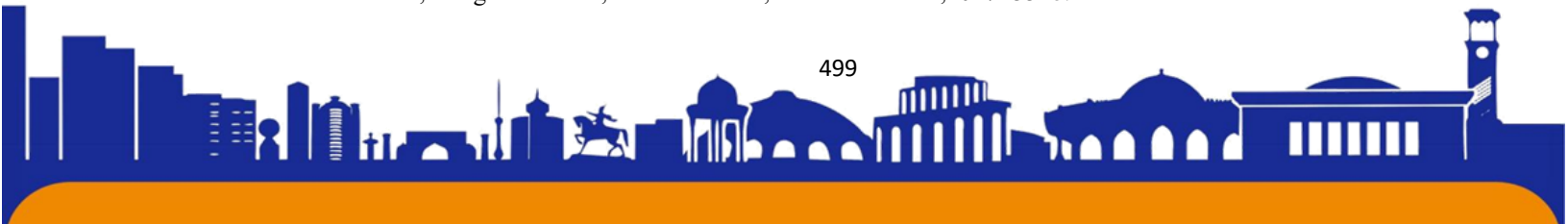
4. Bir qator kurslar va dasturlarni taklif qilish: OHTM harbiy va jamiyat ehtiyojlariga mos keladigan keng ko'lamli kurslar va dasturlarni taklif qilishi kerak. Bunga o'quv dasturining dolzarbligini va ushbu sohadagi so'nggi tendentsiyalar va o'zgarishlarga mos kelishini ta'minlash uchun uni muntazam ravishda ko'rib chiqish va yangilash orqali erishish mumkin.

5. Tadqiqot va innovatsiyalarni rag'batlantirish: OHTM o'z professor-o'qituvchilari va talabalari o'rtasida tadqiqot va innovatsiyalarni rag'batlantirishi kerak. Buni tadqiqotlarni moliyalashtirish, hamkorlikda tadqiqotlar o'tkazish uchun imkoniyatlar yaratish va innovatsiya madaniyatini yaratish orqali amalga oshirish mumkin.

6. Qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini rivojlantirish: OHTM tinglovchi, kursantlar o'rtasida faol ishtirok etish, tanqidiy fikrlash va hamkorlikni rag'batlantiradigan qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratishi kerak. Bunga guruhda ishlash uchun imkoniyatlar yaratish, munozara va munozaralarni rag'batlantirish va kurashayotgan tinglovchi va kursantlarga shaxsiy yordam ko'rsatish orqali erishish mumkin.

7. Ish faoliyatini monitoring qilish va baholash: Oliy harbiy ta'lim muassasani takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash uchun uning faoliyatini muntazam ravishda kuzatib borishi va baholashi kerak. Buni tinglovchi, kursantlar, professor-o'qituvchilar va xodimlarning fikr-mulohazalarini to'plash, akademik ko'rsatkichlar ma'lumotlarini tahlil qilish va o'qitish sifatini muntazam baholash orqali amalga oshirish mumkin.

¹ Axborot-kommunikatsiya texnologiyalar va tizimlar. O'quv qullanma. Dadabaeva R.A., Nasridinova Sh.T., Shoaxmedova N.X., Ibragimova L.T., Ermatov Sh.T., "Sano-standart", 2017.-552b.

Ushbu qadamlarni qo'yish orqali oliy harbiy ta'lim muassasalari o'quv jarayonining sifatini oshirishi va o'z tinglovchi va kursantlarini o'quv, uslubiy va ilmiy yo'nalishlarda yaxshiroq tayyorlashlari mumkin.

Zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish oliy harbiy ta'lim muassasalarida o'quv jarayoni sifatini sezilarli darajada yaxshilashi mumkin. Zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishning ba'zi usullari:

1. Elektron ta'lim platformalari: elektron ta'lim platformalaridan tinglovchi va kursantlarga onlayn kurslar va o'quv dasturlarini etkazib berish uchun foydalanish mumkin. Bu rejalashtirish va joylashishda moslashuvchanlikni ta'minlaydi, bu esa ta'lim oluvchilarning o'quv dasturlariga kirishini osonlashtiradi.

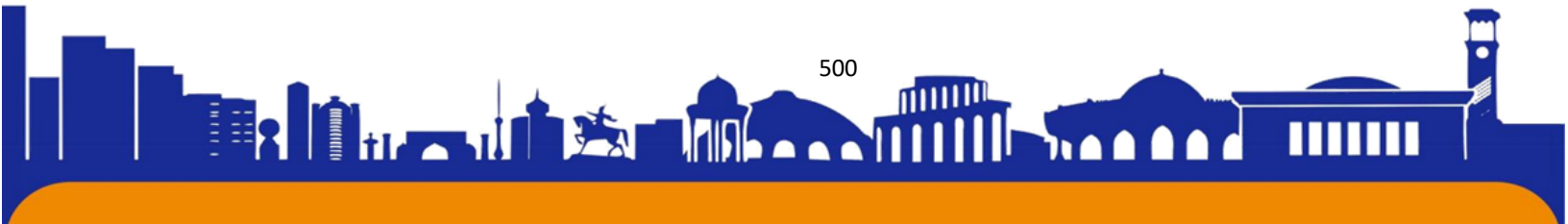
2. Virtual va kengaytirilgan haqiqat: Virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalaridan harbiy stsenariylar va muhitlarning real simulyatsiyalarini yaratish uchun foydalanish mumkin. Bu tinglovchi va kursantlarga qo'shinlardagi amaliy tajriba va tayyorgarlikni taqdim etishi mumkin, ularni real sharoitda takrorlash qiyin.

3. Mobil ta'lim: mobil ilovalar va ta'limni boshqarish tizimlari kabi mobil ta'lim texnologiyalaridan yordamida tinglovchi va kursantlarga ta'lim mazmuni va o'quv materiallarini etkazib berish uchun foydalanish mumkin. Bu joylashuv yoki vaqt cheklovlaridan qat'i nazar, ta'lim resurslari va o'quv dasturlariga kirishni ta'minlashi mumkin.

4. Bulutga asoslangan texnologiyalar: bulutga asoslangan texnologiyalar ta'lim resurslari, o'quv materiallari va ma'lumotlarni saqlash va almashish uchun ishlatilishi mumkin. Bu tinglovchi va kursantlar uchun, ularning joylashgan joyidan qat'i nazar, resurslardan oson foydalanishni ta'minlaydi, tinglovchi, kursantlar va professor-o'qituvchilar o'rtasida hamkorlik va ma'lumot almashishni osonlashtiradi.

5. Katta miqdordagi ma'lumotlar tahlili: miqdordagi ma'lumotlar tahlili tendentsiyalarni aniqlash va o'quv jarayoni to'g'risida ma'lumotlarga asoslangan qarorlarni qabul qilish uchun o'quv ma'lumotlarini tahlil qilish uchun ishlatilishi mumkin. Bu OHTMLariga ta'lim dasturlarini optimallashtirish va o'quv jarayoni sifatini yaxshilashga yordam beradi.

6. Sun'iy intellekt: sun'iy intellektdan tinglovchi va kursantlarga moslashtirilgan va moslashuvchan o'quv tajribalarini taqdim etadigan aqlli repetitorlik tizimlarini ishlab chiqish uchun foydalanish mumkin. Bu ta'lim oluvchilarning shaxsiy ehtiyojlari

va o'quv uslublariga eng mos keladigan ta'lim va tarbiya olishlarini ta'minlashga yordam beradi².

Zamonaviy axborot texnologiyalarini o'quv jarayoniga kiritish orqali oliy harbiy ta'lim muassasalari tinglovchi va kursantlarga beradigan ta'lim va tarbiya sifatini oshirishi mumkin. Bu ta'lim oluvchilarning keyingi xizmat faoliyatida duch keladigan murakkab va dinamik muammolarga yaxshiroq tayyorlanishini ta'minlashga yordam beradi.

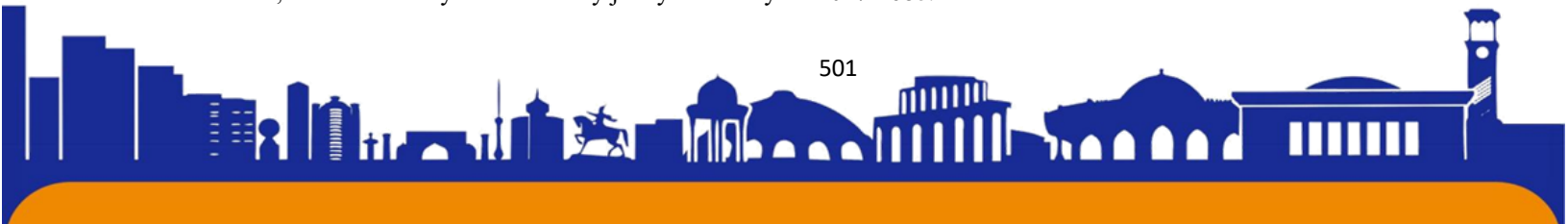
Oliy harbiy ta'lim muassasalarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayoni sifatini sezilarli darajada oshirish imkoniyatiga ega. Onlayn masofaviy kurslar, interaktiv simulyatsiyalar va multimedia taqdimotlari kabi o'qitish uchun yangi vositalar va manbalarni taqdim etishi mumkin. Ushbu vositalar tinglovchi va kursantlarni ta'lim olishga jalb qilishga va o'rganishni yanada interaktiv va qiziqarli qilishga yordam beradi.

Biroq, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish ham qiyinchiliklarni keltirib chiqarmoqda. Eng katta muammolardan biri bu barcha tinglovchi va kursantlarning zarur axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va global tarmoq resurslaridan foydalanishlarini ta'minlashdir. Yana bir qiyinchilik-bu texnologiyadan samarali foydalanish va o'quv jarayonidan chalg'itmaslik.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, oliy harbiy ta'lim muassasalarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish juda foydali bo'lishi mumkin, ammo hal qilinishi kerak bo'lgan muammolarni ham keltirib chiqaradi. Ushbu muammolarni hal qilishning bir usuli-professor-o'qituvchilar va tinglovchi. kursantlar uchun har tomonlama o'qitish va qo'llab-quvvatlash. Bunga texnologiyadan samarali foydalanish bo'yicha treninglar, shuningdek yuzaga kelishi mumkin bo'lgan har qanday muammolarni texnik qo'llab-quvvatlash kiradi.

Ta'lim jarayonida texnologiyaning samaradorligini oshirishning yana bir usuli bu an'anaviy o'qitish usullarini to'ldiradigan tarzda ishlatilishini ta'minlashdir. Masalan, texnologiya ma'ruzalarini takomillashtirish va tinglovchi, kursantlar uchun qo'shimcha manbalar bilan ta'minlash uchun ishlatilishi mumkin, ammo professor-

² Axborot-kommunikatsiya texnologiyalar va tizimlar.O'quv qullanma.Kenjabayev A.T., Ikramov M.M., Allanazarov A.Sh., O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti. 2017-408b.

o'qituvchilar va tinglovchi. kursantlar o'rtasidagi yuzma-yuz muloqotni almashtirmasligi kerak.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, oliy harbiy ta'lim muassasalarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayoni sifatini sezilarli darajada oshirish imkoniyatiga ega. Biroq, ushbu imtiyozlarni amalga oshirish uchun professor-o'qituvchilar texnologiyadan foydalanish bilan bog'liq muammolarni diqqat bilan ko'rib chiqishlari va ularni hal qilish uchun ishlashlari kerak. Professor-o'qituvchilar va tinglovchi. kursantlar uchun har tomonlama o'qitish va qo'llab-quvvatlash, shuningdek, an'anaviy o'qitish usullarini to'ldiradigan tarzda texnologiyadan foydalanishni ta'minlash ta'lim jarayonida texnologiyaning afzalliklarini maksimal darajada oshirishga yordam beradi. Shunday qilib, harbiy ta'lim muassasalari o'z tinglovchi. kursantlariga eng yaxshi ta'lim va tarbiya berishlari, ularni zamonaviy harbiy operatsiyalarning murakkab muammolariga tayyorlashlari mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalar va tizimlar.O'quv qullanma. Dadabaeva R.A.,Nasridinova Sh.T., Shoaxmedova N.X., Ibragimova L.T., Ermatov Sh.T., "Sano-standart",2017.-552b.
2. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalar va tizimlar.O'quv qullanma.Kenjabayev A.T., Ikramov M.M., Allanazarov A.Sh., O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti. 2017-408b.
3. Taylaqov N.I. Ta'lim tizimida zamonaviy axborot texnologiyalarinijoriy etishning istiqbollari // Ta'lim va tarbiya -T 200.
4. Farberman. B.L . "Ilg'or pedagogik texnologiyalar". T: 2001 y.
5. Azizxodjaeva N.N. Pedagogicheskie tehnologii i pedagogicheskoe masterstvo. Ucheb.posobie.- Toshkent. TDPU 2003. - 192 s.
6. Ismatilla Isoqov, Sindorqul Ibragimovich Qulmamatov. "Informatikani o'qitishda innovatsion texnologiyalar". Ma'ruza matnlari.
7. Saidaxmedov N. Pedagogik amaliyotda yangi texnologiyalarni qo'llash namunalari.-Toshkent : RTM 2000 yil.
8. Muradova N.K., Majidov R.R., Xayitmatov U.T., Maxmudova B.A. Kasbiy ta'lim uslubiyoti: O'quv qo'llanma. - T.: TDIU, 2006. – 360 b.

